



**Opinia do ustawy
o zmianie ustawy o podatku akcyzowym**

Ustawa z dnia 17 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym jest bezpośrednią reakcją na zapowiadane przez Ministra Finansów podwyżki podatku akcyzowego od olejów opałowych. Zgodnie z nowym brzmieniem ust. 1 w art. 65 ustawy stawka akcyzy w przypadku olejów opałowych może wynosić 233 zł od 1000 litrów gotowego wyrobu czyli dokładnie tyle ile wynika z aktualnego brzmienia rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego.

Minister Finansów w dniu 30 maja br. wydał rozporządzenie podwyższające stawki akcyzy na oleje opałowe do 1028 zł od 1000 litrów oraz w przypadku olejów ciężkich do 695 zł od 1000 kilogramów. W związku z powszechną krytyką tego rozwiązania, w dniu 9 czerwca br. Minister Finansów wydał rozporządzenie powracające, w zakresie olejów opałowych, do "starych" stawek akcyzy. Nowe rozporządzenie weszło w życie w dniu 17 czerwca 2005 r., a więc tak aby wyższe stawki w ogóle nie obowiązywały.

I. Uwagi do ustawy:

Przyjęta w ustawie o podatku akcyzowym konstrukcja polega na określeniu w ustawie stawek akcyzy. W istocie rzeczy są to stawki maksymalne. Minister Finansów, kierując się określonymi w ustawie wytycznymi, w drodze rozporządzenia, obniża stawki akcyzy oraz określa warunki stosowania obniżonych stawek podatku. W przypadku olejów napędowych tymi warunkami są: prawidłowe zabarwienie oleju oraz przeznaczenie oleju na cele opałowe, potwierdzone odpowiednim oświadczeniem nabywcy. Określenie stawki podatku w ustawie, odpowiadającej obecnie obowiązującej stawce podatku, skutkuje większą kontrolą ustawodawcy nad organem wykonawczym. Jednakże powstają istotne wątpliwości czy Minister Finansów będzie mógł określać warunki stosowania akcyzy bez konieczności jej obniżania? Wydaje się że nie, ponieważ upoważnienie zawarte w art. 65 ust. 2 wyraźnie stanowi o określaniu warunków stosowania obniżonych stawek akcyzy. Należy dodać, iż bez określenia tych warunków w ustawie nie będzie możliwe stosowanie sankcji w postaci

zastosowania znacząco wyższej stawki akcyzy w przypadkach naruszania wymaganych warunków.

II. Uwagi szczegółowe:

1. Wprowadzona stawka akcyzy nie uwzględnia, określonej w art. 64 ustawy, podstawy opodatkowania ciężkich olejów opałowych, którą zgodnie z tym przepisem jest liczba kilogramów gotowego wyrobu. Zgodnie z nowym brzmieniem ust. 1 w art. 65 opodatkowanie dotyczy jedynie oleju opałowego, którego podstawa opodatkowania jest wyrażona w liczbie litrów gotowego wyrobu. Przyjmując założenie, że intencją ustawodawcy jest utrzymanie stosowanych obecnie stawek akcyzy należy przepis uzupełnić w sposób następujący:

- **w art. 1, w ust. 1 po wyrazach "233 zł od 1000 litrów" dodaje się wyrazy "gotowego wyrobu, w przypadku ciężkich olejów opałowych 60 zł od 1000 kilogramów gotowego wyrobu,";**

2. Stosowanie przepisów przejściowych utrzymujących w mocy dotychczasowe regulacje podstawowe lub utrzymujące je częściowo (zresztą nieprawidłowo posługując się formułą "jeżeli nie są sprzeczne z ustawą") może mieć miejsce jedynie w przypadku ingerencji ustawodawcy w treść upoważnień do wydania aktów wykonawczych. Mimo, że ustawa jest bezpośrednią reakcją ustawodawcy na zmianę rozporządzenia przez Ministra Finansów, to jednak nie zmieniono upoważnienia do wydania takiego rozporządzenia. W przypadku kolizji rozporządzenia z ustawą adresaci rozporządzenia są chronieni przez regułę porządku hierarchicznego, zgodnie z którą norma wyższego rzędu uchyla normę niższego rzędu (*lex superior derogat legi inferiori*). Organ wydający rozporządzenie i tak będzie musiał je zmienić, ponieważ upoważnienie stanowi o prawie do obniżania stawki akcyzy, a nie do jej określania w wysokości identycznej z wysokością wynikającą z ustawy. Stosowanie rozporządzenia sprzecznego z ustawą naraziłoby je na zarzut niezgodności z Konstytucją. Ponadto należy wspomnieć, iż Minister Finansów rozporządzeniem z dnia 9 czerwca 2005 r. przywrócił dotychczasowe stawki podatku. Tak więc art. 2 jest zbędny i należy go wykreślić:

- **skreśla się art. 2;**

3. W związku z tym, iż Minister Finansów przywrócił dotychczasowe stawki akcyzy znikła przyczyna uzasadniająca natychmiastowe wejście ustawy w życie. Ustawa może więc wejść w życie np. z minimalnym *vacatio legis* 14 dni:

- **art. 3 otrzymuje brzmienie:**

"Art. 3 Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia."

Opr. A. Niemczewski